

O B Ě Ž N Í K č. 89
=====Košťata užitečných idiotů

V poslední době se na neštěstí veřejně ventilují konflikty mezi tou částí čl. exilu, která chce v zahraničí politicky spolupracovat s komunisty a mezi částí, která takovou spoluprací zásadně odmítá.

Sdružení bývalých čl. politických vězňů poukázalo v prohlášení zveřejněném v roce 1982 na to, že prokomunističtí aktivisté sáhli k metodám jim vlastním a označili demokratickou část exilu za "reakcionáře a kazimíry, neurotiky, nevzdělance, svíčkové báby, dogmatiky, staré pány a užitečné idioty pražského režimu".

Nejde však pouze o vulgárnost a urážky. Podstatou sporu je aspekt mravní.

Zkrachování bývalí komunističtí prominenti s tou nejpochybnější politickou minulostí se v řadě případů ani po trapném a totálním politickém debaklu nevzdávají socialistické ideologie, která způsobila zkázu Československa.

O této skutečnosti však není přesvědčena laická organizace Opus Bonum a její předseda opat Anastáz Opasek a nadále se stavějí do čela té části československého exilu, která doporučuje a v praxi provádí spolupráci s komunisty.

Nezvratný důkaz o omylu Opus Bonum a Otce opata Opaska podal profesor Jiří Hájek, který v interview pro Pelikánovy Listy č. 5 z října 1982 odpověděl na otázku, zda zůstává pořád komunistou následovně: "Samozřejmě zůstávám socialistou, ba chceš-li, komunistou".

Je možné, aby poctivý exulant tuto okolnost ignoroval?

Tzv. polsko-české sympozium, konané ve Franken /NSR/ z iniciativy katolické organizace Opus Bonum ve dnech 28.-31. října 1982 poctil poprvé svojí přítomností J. Pelikán. Počínal si zde jako vždy sebevědomě a velkopansky. Vystupoval jako přesvědčený a celoživotní odpůrce jakéhokoliv komunismu. Mladým a zapomětlivým připomínáme, že J. Pelikán byl od raných studentských let vášnivým komunistou a od r. 1945 prominentním stranickým funkcionářem. Zvláště vynikl jako uzurpátor funkce předsedy Ústředního svazu čs. studentstva během puče v Únoru 1948 a ve funkci předsedy Ústředního akčního výboru čs. vysokých škol.

Rozhodoval o vyloučení demokratických studentů a demokraticky smýšlejících profesorů protestujících proti zkomunizování vysokých škol, včetně uznávaných mezinárodních kapacit. Jeho honba po moci pokračovala i v pověstných padesátých letech, kdy byl poslancem a čelným funkcionářem KSČ a vůdcem komunistického Mezinárodního svazu studentstva.

Najdou se ovšem v exilu lidé-a dokonce i duchovní - kteří, jak napsal trefně svého času Felix Uhl, chtějí udělat ze Šavla Pavla. Zaslepenost jim brání důkladně promyslet a srovnat se skutečností "změnu" lidí typu J. Pelikána. O to prozíravějším se ukázal být polský exil, jehož významní exponenti se setkání prostě nezúčastnili. Také slovenská exilová reprezentace při této příležitosti neasistovala.

".... mnichovský vysílač Svobodná Evropa. Kdo by neznal tuto smutnou instituci, která se zrodila z dolarů a ze lží, z dolarů a ze lží také dodnes živoří ...."

Výše uvedený citát je z Literárních novin ze 6. prosince 1982 a autorem není nikdo jiný než A. J. LIEHM, který, jak se proslechlo koncem roku 1982 - má zasednout do křesla šéfa československého vysílání rozhlasu Svobodná Evropa. Invaze komunistů do této rozhlasové stanice tedy pokračuje. "Skupina Listy" rozšiřuje svoje pozice. A. J. LIEHM, velmi aktivní spolupracovník "skupiny Listy", vykonával funkci jejího zástupce pro U.S.A. a Kanadu. Od roku 1982 řídí časopis vydávaný v nakladatelství INDEX "150.000 slov".

Možno-li uvěřit tomu, co se říká a A. J. Liehm nastoupí na vedoucí místo do Svobodné Evropy, pak nelze než plně souhlasit s tézí obsaženou v programovém projevu předneseném u příležitosti celosvětového sjezdu Sdružení bývalých čl. politických vězňů v červenci 1982 ve Vídni. Konkrétně: Komunistické expansi je nutno se postavit na odpor. Příkladně se, aby náš hlas byl slyšet!

O B Ě Ž N Í K č. 93

"Kdo z nás žije?"
- - - - -

Noviny československého exilu "České slovo" č. 3 z března 1983 přináší dvě zásadní statě k 35. výročí února 1948.

V první "Poslanec Národního shromáždění ve škarpe" bývalý poslanec a předseda zahraničního výboru Národního shromáždění Ivo DUCHÁČEK vzpomíná na svůj útěk z Československa a vyvozuje historické poučení.

Mimo jiné uvádí: "V Československu tehdy prohrála demokracie, naplno se únorovým pučem dostali k moci Gottwald, Slánský, Nosek, Kopecký, Reicin, Zápotocký, Loebel, Čepička, Geminder. Taky dorost jako Pelikán, Mlynář, Pavel Kohout. Po jejich vítězství mě už nešlo o politiku, nýbrž o krk. Prchal jsem. Přes Plzeň na západ - kam jinam".

I. DUCHÁČEK pokračuje: "V pohraničním pásmu...hlídkovali pohraničníci. Ti prostě nemohli být všude. Jen v jedné chvíli jsme z dálky zaslechli kroky. Byly to čtyři páry vojenských bot pohraniční hlídky. Svezli jsme se tiše ze silnice hluboko do škarpy... Od Klatov až daleko za hranice mě dodnes zůstala řada otázek. Stále se vracejí. Jedna zní takto: Kdyby mě byli tehdy komunisti v té škarpe našli a přivezli nazpátek do Prahy, kdo by byl tehdy jen zatleskal a kdo přiložil polínko z těch dnešních mých spoluemigrantů tehdejších komunistů, kterým to trvalo až do roku 1968, než nutnost a oprávněnost mé i jiných škarp pochopili? Jak upřímný nebo dobrovolně povinný by býval tehdy potlesk Evžena Loebla a Eduarda Goldstueckera, které jsem znal z Londýna a jaký by byl potlesk Zdeňka Mlynáře a Jiřího Pelikána a Pavla Kohouta, které jsem neznal? Až by mě byli odníмали poslancekou imunitu za účelem trestního stíhání, jak nadšeně a zaníceně by byli v Národním shromáždění hlasovali a tleskali.."

Ivo DUCHÁČEK, jako člověk povoláný, zasahuje touto statí do sporu probíhajícího v exilu.

Druhý článek "Českého slova" napsal Jiří LEDERER. Jeho symbolický název je "Jeho i náš osud". Píše v něm o pamětech demokratického politika Prokopa Drtiny "Československo můj osud", které v nedávné době vydalo české nakladatelství 68 Publishers v Kanadě.

Lederer označuje toto vydání právem za nakladatelský čin.

V Ledererově článku není jistě náhodně zdůrazněno: "Drtina se vracel k únoru 1948, k této historické porážce demokracie v Československu, k porážce, která na desetiletí určila osudy našeho národa. Až do dneška. Vracel se, aby si upřesňoval svůj vztah k tehdejšímu postupu prezidenta Beneše a ministra Masaryka. To přece byli tehdy hlavní nebo nejznámější představitelé demokracie, proti níž komunisté zahájili rozhodující ofenzivu. Drtinovo líčení není zbaveno jistého tragického pocitu. Pociťtu, který vyprávění dodává hlubší rozměr".

Tak paměti Prokopa Drtiny chápe - pomineme-li lacinou popularitu, kterou si jejich prostřednictvím dělá - Jiří Lederer.

Lederer přehlíží Drtinovo memento vůči komunistům. V tom je totiž cena těchto pamětí mimořádná.

To však chceme zřejmě po Ledererovi nemožné. Lederer, věrný stoupenec Fierlingera a bývalý komunist, by spíše mohl psát "Jak jsme dělali únor".

O B Ě Ž N Í K č. 97Hlupáci a hrdinové

Koncem roku 1982 přispěl Ota ULČ v časopisu Čechů a Slováků ve Švýcarsku "Zpravodaj" č. 11 závažnou statí do sporu mezi demokratickou částí exilu a bývalými komunisty.

Ota ULČ připomíná knihu Petra Hrubého "Hlupáci a hrdinové" /Fools and Heroes/, kterou již v roce 1980 vydalo nakladatelství Pergamon Press ve Velké Británii.

Petr HRUBÝ je renomovaný autor. V roce 1948 přerušil svá studia na Karlově universitě, poté působil 12 let v rozhlasové stanici Svobodná Evropa, dostudoval ve Švýcarsku a pracoval kratší dobu ve Spojených státech. Nyní působí jako politolog na universitě v západoaustralském Perthu.

V knize je popsána transformace téměř třiceti osob, mezi nimi především bývalých komunistů PELIKÁNA, MLYNÁŘE, KOHOUTA, SELUCKÉHO, ale i SVITÁKA a dalších. Velká část z nich žije a působí dnes ve svobodném světě.

Ota ULČ nepřivádí detaily uvedené v knize, ale klade k faktům v ní obsaženým a k činům bývalých komunistů otázku :

"Jak to bylo možné? Jak mohl inteligentnímu člověku učarovat marxismus-leninismus? ... Jak mohli s odkazem na víru konat velká svinstva, způsobovat existenční, když už ne jinou záhubu svých současníků, bližních, přátel? Lze nyní věřit jejich prohlédnutí? Prošli všichni milostí prohlédnutí jako "Savel na cestě do Damašku? "

Ota ULČ dále právem uvádí

"že nedovede nevidět v dnešních trpitelích a hrdinech ony propagandistické prostitutky. To není jen věc amnézie odpouštění a odpustků - to je věc i rozumu. Paměti nelze dobře poroučet."

Ano, Jiří PELIKÁN, ZDENĚK MLYNÁŘ, Zdeněk HEJZLAR, a další let sedmdesátých a osmdesátých bývali též muži let padesátých.

Ota ULČ končí svoji úvahu slovy :

"Kritici HRUBĚMU vytýkají, že nevidí motivy svých postav. Věru, úmysly bývají málo viditelné. Ale od kdy negují úkaz, čin, škodu, svinstvo?"

Doporučujeme proto s O. ULČEM: "Přečtete si HRUBĚHO knihu".

V exilovém sporu se v interview pro Zpravodaj vyslovil šéfredaktor časopisu "Rozmluvy" Alexander TOMSKÝ.

Na otázku, zda chápe, že bývalí političtí vězni mají nedůvěru k lidem typu PELIKÁNA, MLYNÁŘE a pod., A. TOMSKÝ uvedl:

"Chápu je a do jisté míry s nimi sympatizuji. Člověk, který ztratil nejlepší léta, kariéru, ale i zdraví a který přijel na Západ jako nikdo, se dívá s velice podivným pocitem, jak tito lidé na veřejnosti vystupují a do jisté míry nás reprezentují. Žijeme ovšem v anomální situaci. O veřejné debilnější vizaci nemůže být vůbec řeč. Domnívám se však, že kdyby existovalo svobodné Československo, že by k tomuto procesu nutně došlo a že tedy veřejné vystupování takových lidí, jako jsou PELIKÁN, MLYNÁŘ, KOHOUT, je absurdní ..... český demokratický exil by jim veřejnou činnost neměl příliš umožňovat. Zajímavý je názor některých disidentů doma. Mnoho lidí jednoznačně nesouhlasících s režimem nepodepsalo CHARTU 77 jen proto, že nechtěli s bývalými komunisty mít nic společného. Jsou to zejména katolíci, skauti a podobné vždycky výrazně nekomunistické skupiny".

Tolik Alexander TOMSKÝ. Souhlasíme se závěrečnou poznámkou redaktora Zpravodaje, že i náš exil by se měl řídit příkladem uvedených domácích disidentů a s bývalými budovateli tak zvaného socialismu přerušit dialog.